

hariduskomisjon	JK
majanduskomisjon	X
kultuuri- ja spordikomisjon	
kogukonnakomisjon	
revisjonikomisjon	
sotsiaal- ja heaolukomisjon	
eestseisus	X

PÕLTSAMAA VALLAVOLIKOGU

M Ä Ä R U S

Põltsamaa

13.04.2026 nr 1-4.1/2026/106

Eraüldhariduskooli, eralasteaia ja -lastehoiu toetamise kord

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 5, erakooliseaduse § 22² lõike 1 ja alusharidusseaduse § 47 lõike 3 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

Määrus reguleerib Põltsamaa valla eelarvest eraüldhariduskooli, -lasteaia ja -lastehoiu pidajatele toetuse andmise tingimusi ja korda.

§ 2. Mõisted

(1) Eraüldhariduskool (edaspidi erakool) on eraõigusliku juriidilise isiku (edaspidi erakooli pidaja) asutus, mis tegutseb põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning erakooliseaduse alusel, omab kehtivat tegevusluba ning võimaldab üldhariduse omandamist riikliku õppekava alusel.

(2) Eralasteaed on alusharidusseaduse ja erakooliseaduse alusel tegutsev ning koolitusluba omav eraomandis olev lasteaed.

(3) Eralapsehoid on kehtiva tegevusloa alusel tegutsev füüsilisest isikust ettevõtja või juriidiline isik, kes osutab lapsehoiuteenust.

(4) Erivajadusega laps on käesoleva määruse mõistes laps, kelle võimetest, terviseseisundist ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) ja/või õpperühma tegevuskavas.

§ 3. Erakoolile toetuse andmise tingimused

Erakoolile antakse toetust kooliväliselt nõustamismeeskonnalt soovitud saanud erivajadusega õpilase eest järgmistel tingimustel:

- 1) õpilase rahvastikuregistrijärgne elukoht on Põltsamaa vallas;
- 2) õpilasele ei ole tagatud vajalikke tugiteenuseid või sobivat õpet elukohajärgses munitsipaalkoolis.

§ 4. Eralasteaiale või -lastehoiule toetuse andmise tingimused

(1) Eralasteaiale või -lastehoiule (edaspidi teenuse osutaja) üldjuhul toetust ei anta, välja arvatud juhul, kui lapsele ei ole võimalik tagada kohta munitsipaallasteaias, lapse erivajadusest tulenevaid tugiteenuseid või muul mõistlikult põhjendatud juhul.

(2) Teenuse osutajale antakse toetust järgmistel tingimustel:

- 1) teenuse osutajal on kehtiv tegevusluba;
- 2) teenust vajav laps (edaspidi laps) on pooleteise- kuni seitsmeaastane (kuni kooli õppima asumiseni);
- 3) lapse ja vähemalt ühe seadusliku esindaja rahvastikuregistrijärgne elukoht on Põltsamaa vallas;
- 4) laps ei ole kantud ühegi munitsipaallasteaia nimekirja;
- 5) lapse seaduslik esindaja on esitanud taotluse munitsipaallasteaia koha saamiseks, kuid vallal ei ole võimalik tagada lapsele kohta munitsipaallasteaias või lapse erivajadusest tulenevaid tugiteenuseid.

§ 5. Toetuse suurus

(1) Erakoolile antakse toetust kuni 100% õpilase kuludest, sh toitlustus- ja majutuskulud, kui kulu ei kaeta riigieelarvest või kaetakse osaliselt.

(2) Eralasteaiale või -lastehoiule makstakse toetust teenuse osutaja hinnakirja alusel, millest on maha arvatud Põltsamaa Vallavolikogu kehtestatud lapse seadusliku esindaja makstav osalustasu, kuid mitte rohkem kui on Põltsamaa valla keskmise munitsipaallasteaia koha arvestuslik maksumus kalendrikuus. Toidukulu (toiduainete ja toidu valmistamise kulu) päevamaksumuse kannab lapsevanem.

§ 6. Toetuse taotlemine ja menetlemine

(1) Toetuse määramise aluseks on lapse seadusliku esindaja taotlus vallavalitsusele.

(2) Vallavalitsus kontrollib kümne tööpäeva jooksul esitatud taotluse vastavust §-des 3 või 4 sätestatud tingimustele ja annab korralduse toetuse määramise või toetuse andmisest keeldumise kohta 30 päeva jooksul nõuetekohase taotluse esitamisest arvates.

§ 7. Toetuse maksmine

(1) Erakooli, -lasteaia või -lastehoiu pidajale toetuse eraldamine lepitakse kokku halduslepinguga, milles sätestatakse muu hulgas vallaelarvest eraldatava tegevustoetuse või sihtotstarbelise toetuse määramise tingimused, toetuse suurus ja maksmise kord.

(2) Vallavalitsus maksab erakooli, -lasteaia või -lastehoiu pidajale toetust üks kord kuus, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

(3) Kui teenuse osutamine algab või lõpeb kalendrikuu kestel, eraldatakse toetust proportsionaalselt teenuse tegeliku kasutusajaga.

(4) Vallavalitsusel on õigus osaliselt või täielikult lõpetada toetuse maksmine ja nõuda alusetult makstud toetus tagasi, kui ilmneb, et:

- 1) toetuse taotlemisel on esitatud ebaõigeid andmeid;
- 2) toetuse andmise tingimused ei ole täidetud;
- 3) teenuse osutaja lõpetab toetuse andmise perioodi kestel tegevuse;
- 4) muudel seaduses või lepingus sätestatud juhtudel.

§ 8. Aruandlus ja järelevalve

(1) Erakooli, -lasteaia või -lastehoiu pidaja on kohustatud viivitamatult teavitama vallavalitsust riiklikku järelevalvet teostavate ametiisikute tehtud ettekirjutustest ja nende täitmisest.

(2) Ettekirjutuse põhjendamatul täitmata jätmisel või eiramisel kaotab erakooli, -lasteaia või -lastehoiu pidaja õiguse toetusele alates ettekirjutuse täitmiseks antud tähtajale järgnevast kalendrikuust.

(3) Vallavalitsusel on õigus nõuda seletusi toetuse kasutamise kohta ning kontrollida erakooli, -lasteaia või -lastehoiu pidajale eraldatud toetuse kasutamise sihipärasust.

§ 9. Määruse kehtetuks tunnistamine

Põltsamaa Vallavolikogu 18.08.2022 määrus nr 14 „Eraüldhariduskooli, eralasteaia ja -lastehoiu teenuse toetamise kord“ tunnistatakse kehtetuks.

§ 10. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

(allkirjastatud digitaalselt)

Reet Alev

vallavolikogu esimees

SELETUSKIRI

Vallavolikogu määruse „Eraüldhariduskooli, -lasteaia ja -lastehoiu toetamise kord“ eelnõu juurde

I Sissejuhatus

Määruse eesmärgiks on erakoolidele, -lasteaedadele ja – lastehoidudele toetuse andmise regulatsiooni kooskõlla viimine kehtiva seadusega. 1. septembril 2025 jõustus alusharidusseadus (AHS), muutes

kehtetuks koolieelse lasteasutuse seaduse (KELS), mis on hetkel kehtiva volikogu 18.08.2022 määruse nr 14 „Eraüldhariduskooli, eralasteaia ja -lastehoiu teenuse toetamise kord“ üheks õiguslikuks aluseks. Seadusmuudatus on tinginud vajaduse muuta kehtivat määrust nii volitusnormi kui teksti osas.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 22 lg 1 p 5 kohaselt on toetuste andmise ja valla eelarvest finantseeritavate teenuste osutamise korra kehtestamine volikogu ainupädevuses.

II Õiguslikud alused ja eelnõu koostamist tinginud asjaolud

Erakooliseaduse § 22² lg 1 kohaselt osaleb vald eraüldhariduskooli tegevuskulude katmises, kui see on valla otsusel vajalik hariduse kättesaadavuse või mitmekesisuse tagamiseks. Viidatud sättega on antud kohalikele omavalitsusele õigus kaaluda, kas erakool võiks olla tema koostööpartner, läbi kelle on võimalik luua kohaliku omavalitsuse territooriumil jätkusuutlik ja mitmekesine koolivõrk, ja otsustada, kas erakool pakub alternatiivi juba olemasolevatele munitsipaalkoolidele. Erakoolide toetamine võimaldab osaliselt täita valla kui kooli pidaja kohustust tagada kõigile valla kooliealistele lastele võrdsed võimalused saada kvaliteetset haridust sõltumata nende erivajadusest või majanduslikest võimalustest. Sel põhjusel on määruse § 5 lg-s 1 sätestatud võimalus toetada erakooli peale lapse õppekulu ka majutus- ja sõidukulude osas, vajadusel ka muul mõjuval põhjusel.

Kohaliku omavalitsuse üksusel on kohustus rahastada eralasteaia juhul, kui tal endal ei ole pakkuda lastehoiu- või lasteaiakohta ja ta täidab oma kohustust erapidaja kaudu. AHS § 47 lg 3 näeb kohalikele omavalitsusele ette kohustuse kehtestada selleks eralasteaia ja -lastehoiu toetamise tingimused ja kord.

Erinevalt KELS-ist näeb AHS § 47 lg 2 ette, et eralasteaia või -lastehoiu osalustasu ei või olla suurem kui munitsipaallasteaias ja -lastehoius. Lapse seadusliku esindaja põhiseadusest tulenev õigus öelda otsustav sõna oma lapsele antava hariduse valikul ei anna talle õigust nõuda, et kohaliku omavalitsuse üksus rahastaks lapse käimist vanema poolt lapsele valitud eralasteaias või -hoius, kui lapsele on tagatud nõuetekohane lasteaed ja lastehoid omavalitsuse poolt. Vanem ei saa nõuda, et kohaliku omavalitsuse üksus kataks eralasteaia ja -hoiu kulud, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei paku lasteaia- ja lastehoiuteenust vanema valitud eralasteaia- või lastehoiu kaudu ja vanem ei ole kohaliku omavalitsuse üksuselt kohta taotlenud. Kohaliku omavalitsuse üksus peab kindlustama vanemate võrdse kohtlemise kõikides lasteaia- ja lastehoiukoha tagamise ning lasteaia- ja lastehoiu tegevuse korraldusega seotud aspektides. See tähendab, et ka siis, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei paku kohta mitte enda hallatavas lasteaias, vaid eralasteaias, peab vanem olema võrdselt koheldud munitsipaallasteaia kohta kasutava vanemaga.

Määruse eelnõu §-d 3 ja 4 sätestavad toetuse andmise tingimused ja § 5 sätestab toetuse suuruse. Tulenevalt AHS § 46 lg-st 3 peab vanem katma lapse toidukulu eralasteaias ja -lastehoius. Sama paragrahvi 4. lõike kohaselt kehtestab kohalik omavalitsus munitsipaallasteaia ja -lastehoiu osalustasu ja toidukulu (so toidu valmistamise ja toiduainete kulu) päevamaksumuse, mis võib olla diferentseeritud sõltuvalt laste arvust perekonnas, sotsiaalmajanduslikust taustast või muudest asjaoludest.

Määruse eelnõu §-s 6 sätestatakse toetuse taotluse menetlemise käik ja § 7 reguleerib toetuse maksmist, maksmise lõpetamist ja toetuse tagasinõudmist. Oluline on, et iga toetuse saajaga (erakooli või -lasteaia pidajaga), sõlmitakse juhtumi põhiselt haldusleping, millega lepatakse täpsemalt kokku

toetuse andmise ja kasutamise tingimustes arvestades konkreetset olukorda ja vajadust, samuti võib osutada vajalikuks kaasata lepinguosalisena lapse seaduslik esindaja. Sel põhjusel piirdub määruse regulatsioon üldiste tingimustega, millest lepingute sõlmimisel juhinduda.

Erakoolil ega -lasteaial või -lastehoiul kui eraõiguslikul isikul ei ole iseenesest aruandekohustust kohaliku omavalitsuse ees, kuid vallaeelarve vahendite kasutamine peab olema läbipaistev ja kontrollitav. Sel põhjusel on määruse §-s 8 vallale ette nähtud järelevalveõigus toetuse sihipärase kasutamise üle.

III Mõju valla eelarvele

Määruse vastuvõtmisega ei kaasne rahalist kulu.

IV Eelnõu vastavus Euroopa Liidu ja Eesti Vabariigi õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu ja Eesti Vabariigi õigusega.

V Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

VI Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu on Põltsamaa Vallavalitsuse poolt heaks kiidetud ja edastatud menetlemiseks Põltsamaa Vallavolikogule.

Määruse vastuvõtmiseks on vajalik volikogu poolthälte enamus.

Koostas: jurist Eva Panksepp

Kooskõlastasid: haridusspetsialist Bianka Makoid, vallasekretär Merike Sumla

Eelnõu esitaja: Põltsamaa Vallavalitsus

Ettekandja: jurist Eva Panksepp